

Interpelacja nr 41514
do ministra spraw wewnętrznych i administracji

w sprawie przewlekłości postępowań prowadzonych na podstawie art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

<https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/interpelacja.xsp?documentId=B69DE6DF76B527E4C12589BF00431E68>

Zgłaszający: Marcin Kulasek, Włodzimierz Czarzasty, Wiesław Szczepański

Data wpływu: 30-05-2023

Data wysłania: 01-06-2023

Szanowny Panie Ministrze!

Zgodnie z art. 8a ust. 1 i 2 ustawy zaopatrzeniowej minister właściwy do spraw wewnętrznych, w drodze decyzji, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może wyłączyć stosowanie art. 15c, art. 22a i art. 24a w stosunku do osób pełniących służbę, o której mowa w art. 13b tej ustawy, ze względu na krótkotrwałą służbę przed dniem 31 lipca 1990 roku oraz rzetelne wykonywanie zadań i obowiązków po dniu 12 września 1989 roku, w szczególności z narażeniem zdrowia i życia. Do tych osób stosuje się odpowiednio przepisy art. 15, art. 22 i art. 24.

Z informacji, jakie do mnie docierają, wynika, że Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, rozpatrując skargi na przewlekłe prowadzenie postępowania przez ministra spraw wewnętrznych i administracji, wielokrotnie stwierdzał, iż minister dopuścił się przewlekłego prowadzenia postępowania, które miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa, i przyznawał skarżącym

odpowiednią sumę pieniężną, np. sygn. akt II SAB/Wa 509/22, II SAB/Wa 608/22, II SAB/Wa 558/22, II SAB/Wa 477/22, II SAB/Wa 465/22, II SAB/Wa 328/22, II SAB/Wa 209/22, II SAB/Wa 272/22, II SAB/Wa 357/22.

Przewidziana przez ustawodawcę dla rozstrzygnięcia w przedmiocie wyłączenia stosowania przepisów art. 15c, art. 22a i art. 24a ustawy zaopatrzeniowej prawna forma decyzji administracyjnej skutkuje obowiązkiem stosowania w postępowaniu zmierzającym do wydania tej decyzji przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, w tym przepisów dotyczących terminów załatwiania spraw.

W tym zakresie ustawa zaopatrzeniowa nie przewiduje odrębnej regulacji, jak natomiast wynika z art. 11 tej ustawy, w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się m.in. przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Należy zatem przypomnieć, że wyrażona w art. 12 k.p.a. zasada szybkości i prostoty postępowania nakazuje organom administracji publicznej działać wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Ogólny obowiązek sprawnego i efektywnego prowadzenia postępowania administracyjnego został skonkretyzowany w art. 35 k.p.a. Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Stosownie do treści art. 35 § 2 k.p.a. niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę, łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania, lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ. Wedle natomiast art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

Zgodnie z Konstytucją RP jednostka ma prawo do sprawnego działania instytucji publicznej. Jednym z elementów sprawnego działania jest szybkie działanie. Artykuł 12 ustanawia zasadę ogólną szybkości postępowania. Zasada

ta ma dla skuteczności ochrony interesu społecznego i interesu jednostki istotne znaczenie. Szybkość, tj. zasada osiągnięcia końcowego celu postępowania administracyjnego w najkrótszym czasie, należy do podstawowych zasad dobrego postępowania. Każdy dzień zwłoki odsuwa moment realizacji tego celu. Nieraz udaremnia realizację nakazu prawa. Często orzeczenie, które mogło mieć w pewnym momencie realną wartość społeczną lub indywidualną, staje się bezprzedmiotowe w momencie późniejszym. Upływ czasu nieraz sprawia, że trafne w zasadzie załatwienie sprawy traci na wartości. Przewlekłość postępowania zawsze jest zaprzeczeniem stabilności i pewności w stosunkach społecznych, podważa w oczach społeczeństwa autorytet władzy, zabiera stronom i organom administracji wiele cennego czasu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, rozpatrując skargi policyjnych emerytów i rencistów, wielokrotnie stwierdzał, że stwierdzona beczynność jest przejawem rażącego naruszenia prawa, a postępowanie ministra spraw wewnętrznych i administracji oceniano jako oczywiste lekceważenie oceny prawnej i wskazań co do dalszego postępowania wyrażanych we wcześniejszych prawomocnych wyrokach tego sądu, co świadczy o jawnym natężeniu braku woli załatwienia sprawy. Sąd wymierzał ministrowi grzywnę i przyznawał na rzecz skarżących stosowną sumę pieniężną.

W myśl art. 3 § 1 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej i stosują środki określone w ustawie. W myśl art. 3 § 2 pkt 8 P.p.s.a. kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje m.in. orzekanie w sprawach skarg na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania organów w przypadkach określonych w pkt 1–4a tego przepisu, tj. w sytuacjach, gdy organ ma obowiązek wydać decyzję administracyjną, postanowienie w postępowaniu administracyjnym, egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które służy odwołanie bądź zażalenie, inne akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa (...) oraz pisemne interpretacje przepisów prawa podatkowego w indywidualnych sprawach, opinie zabezpieczające i odmowy wydania opinii zabezpieczających.

Mając na uwadze powyższe, proszę Pana Ministra o udzielenie następujących informacji:

1. Jaka jest liczba wyroków stwierdzających bezczynność organu z rażącym naruszeniem prawa w postępowaniach prowadzonych na podstawie art. 8a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej funkcjonariuszy i ich rodzin?
2. Jaka jest łączna kwota zasądzonych w tych postępowaniach sędowoadministracyjnych grzywien dla ministra i z jakich funduszy je zapłacono?
3. Jaka jest łączna kwota sum pieniężnych przyznanych przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w tych wyrokach emerytowanym policyjnym emerytom i rencistom?
4. Jaka jest liczba postępowań prowadzonych na podstawie art. 8a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, gdzie bezczynność organu z rażącym naruszeniem prawa sąd stwierdził w wyroku więcej niż raz?
5. Ile postępowań na podstawie art. 8a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej prowadzono dłużej niż:
 - a) miesiąc,
 - b) 2 miesiące,
 - c) rok,
 - d) 2 lata,
 - e) 3 lata,
 - f) 4 lata,
 - g) 5 lat?

Z poważaniem

wiceprzewodniczący Komisji Obrony Narodowej

dr inż. Marcin Kulasek

Posel na Sejm RP